

vunnit på att de liturgiska spörsmålen ännu en tid diskuterats. Men, å andra sidan hava vissa krav framträtt med sådan oavvislighet att något måste göras nu. Och man må hoppas, att den av Kyrkomötet

beslutade varsamma revisionen skall kunna hjälpa oss fram till tider med större stadga och större möjligheter till liturgiskt bestående arbete.

Gustaf Lindberg.

En högmässogudstjänst från musikalisk synpunkt.

(Ett inlägg och ett svar.)

Uti det mig tillsända numret av denna tidskrift för januari är infört bl. a. en artikel: »En högmässogudstjänst från musikalisk synpunkt», vari på ett för övrigt mycket instruktivt sätt informeras i skötandet av de musikaliska momenten vid gudstjänsten. Det är dock en passus i nämnda anförande, som jag icke kan gilla. Det gäller förhållandet mellan de stora momenten »Kyrie» och »Gloria» med sitt Laudamus. Artikelförfattaren säger: »Emellan Kyrie och Gloria inskjutes ofta, för övrigt felaktigt, en modulation. Problemet att ge prästen begynnelseackord till Gloria kan emellertid lösas på annat sätt, nämligen så, att man genom *transposition* av endera Kyrie eller Gloria bringar tonarterna i sådant förhållande till varandra, att modulation ej behöves och Gloria kan komma omedelbart efter Kyrie.»

Detta är ett märkligt uttalande av en så gammal, beprövad kyrkomusiker som Dir. S. Sjöberg.

Kyrie och Gloria stå i ett fullständigt kontrastförhållande till varandra. Kyrie är en *bön*, och denna bön avbrytes därigenom, att prästen uppmanar församlingen att »*tacka och lova Gud*». Här, om någonsin, är det på sin plats, att anbringa en liten förmedlande länk, på det att den stämning, som bönen genom Kyrie skänkt ej må elimineras bort genom det efterföljande. Där-

med har jag icke sagt att denna modulation skall vara lång. Den bör tvärtom omfatta endast några lugna ackord till prästens tonart. Att genom transposition på ett eller annat sätt jämka ihop dessa moment torde för övrigt i de flesta fall vara ett svårlöst problem, enär flera Kyrie gå i moll under det att alla Gloriamelodierna gå i dur, utom det gamla som under fastlagen svingar sig ner i moll.

För övrigt gillar jag fullständigt övriga uttalanden. Särskilt fäster jag mig vid S:s påpekande att Laudamus bör följa omedelbart på prästens Gloria utan modulation. Härvidlag kan man mycket väl genom transposition eller annan lämplig anordning mildra ut de ibland olika tonarterna mellan prästens Gloria och församlingens svar härpå. Om prästen t. ex. under fastlagstiden sjunger Gloria n:r 12 med slut på d-moll, så kan organisten leda församlingens »Allena Gud» i F-dur.

Om prästen vid ett annat tillfälle har n:r 18 i Ess-dur, så stöter det icke alls örat om »Allena Gud» omedelbart kommer i G-dur, allra minst om man mildrar ut de olika tonarterna genom att börja »Allena Gud» med ett *sextackord*.

En annan artikel, som jag med intresse har tagit del av är »Gudstjänstens enhetlighet», och i ett kommande nummer skall jag be

att få framkomma med några synpunkter, särskilt vad angår mässan.

Göteborg den 6 febr. 1926.

Fredrik Hjort.

*

Det åsyftade föredraget var ett diskussionsföredrag och såsom sådant avsett att eventuellt kunna ge anledning till meningsbrytningar. Då Direktör Hjort nu vid föredragets publicerande ställer sig i opposition mot undertecknads uttalade åsikt beträffande förhållandet mellan Kyrie och Gloria, tackar jag honom för hans intresse och vill i korthet säga några ord till svar.

Den mening jag i mitt föredrag uttalar är jag icke ensam om att hysa; den förfäktas av flera. Klart är, att den ej av mig förts fram, om jag ej genom en lång verksamhet i Kyrkans tjänst funnit den vara riktig. — Man måste väl uppfatta Gloria såsom en försäkran om, ett uttryck för Guds goda behag, så att säga en avlösning. Bör icke Gloria då komma *omedelbart* på Kyrie och ej efter en väntan, som verkar föga naturlig? Jag kan ej, såsom den ärade opponenter, anse, att

Kyrie är en bön, som *avbrytes* genom prästens uppmaning till församlingen att »tacka och lova Gud». Fastmera håller jag före, att det icke avbrytes, utan är helt *avslutat* och följes av något nytt: Gloria, ett svar på bönen; men detta svar får tänkas komma *omedelbart*, likasom avlösningen efter syndabekännelsen kommer *omedelbart*.

För övrigt ber jag få påpeka följande. Då enligt Direktör Hjorts resonemang den stämning, som Kyrie skänker, lätt elimineras bort därigenom, att Kyrie avbrytes, så önskar herr Hjort »en liten förmedlande länk» mellan Kyrie och Gloria för att avbrottet ej skall bli störande. Vore åsikten om ett dylikt avbrott — ett stämmingsavbrott — riktig, och vilket avbrott bör avlägsnas, så skulle därav följa, all den stund avbrottet ej beror av tonartsförhållanden, att några förmedlande ackord på nämnda ställe *alltid* borde inpassas, oavsett om modulation behöves, eller icke.

Carlskrona 22 febr. 1926.

Med största högaktning

Svante Sjöberg.

Recensioner.

Hymnserien från Diakonistyrelsens förlag. För den svenska kyrkosångsrörelsen är det ett kraftigt stöd att den redan från sin begynnelse kunnat erbjudas en prisbillig, lättillgänglig och rikhaltig samling av värdiga, kyrkliga hymner och motetter. Det ligger som en dold tanke i det faktum, att arbetet på utgivandet av ett nytt Hymnarium för svenska Kyrkan, kommit samtidigt med den unga kyrkosångsrörelsen. Arbetet på detta nya Hymnarium, som lagts i händerna på så beprövade och om vår kyrkomusik högt förtjänta män som Musikdirektörerna Oscar Blom, Otto Olsson och Ivar Widéen, fullföljes nu på så vis att hymnerna, i den mån som de godkännas av kommitterade, utgivnas separat för att sedan infogas i det vardande Hymnariet.

Det redan utgivna materialet ger körledarna möjlighet till ett ganska rikt urval av helig sång för kyrkoårets olika tider. Såväl den klassiska som den moderna diktningen är företrädd, t. o. m. våra egna, yngre kompositörer äro representerade. Tills vidare råder övervikt för den moderna diktningen. Det torde bero av en i och för sig berömvärd strävan att begynna utgivandet med den för utövare och åhörare lättillgängligare, kyrkomusikaliska litteraturen. Berömvärd synes oss, med tanke på årets 400-årsminne av den svenska kyrkopsalmens födelse, att så många värdefulla koralmotetter utgivits.

I allmänhet synes tillbörlig omsorg hava nedlagts även ifråga om textredigeringen. Ett förträffligt exempel härpå är